

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Quarta. An in eodem Composito Naturali dentur plures formæ subordinatæ, seu quod idem est, an detur forma Corporeitatis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

etiam per alteram partem, quomodo, si Deus immediatè & propriè, per actionem creativam produceret formam vel animam leonis, independentè à materia, quod fieri non implicat, & eam postmodum uniret materiæ subtrahendo suum extraordinarium concursum, quo ipsam produxit: ita ut actum nunc à materia dependeret, adhuc non educetur de potentia ipsius, licet ab ea nunc dependeat, quia non fit à subiecto sustentante. Deniq; per ultimam partem ostenditur, accidentia Eucharistica esse educta de potentia materiæ, quia licet actum non sustententur ab ea, nihilominus materia connaturalitèr exigat ea sustentare, & illa connaturalitèr percuti sustentari. Habitus deniq; supernaturales non educuntur, quia non sunt connaturalitèr dependentèr à tali subiecto sustentante, cum prius naturà sint producti, quam in materiâ ponantur.

VI. **Arguitur:** Si educi de potentia materiæ aliud non est, quam produci à subiecto sustentante, sequeretur, quòd materia educeretur, sed hoc est inauditum; ergò: probatur, quia materia tamen benè sustentatur à forma, quam forma à materia, ergò. & negando sequelam, cum sua probatione, quia materia non sustentatur à forma, cum habeat propriam substantiam & existentiam distinctam, ab existentia formæ, deinde licet etiam extrinsecè aliquatèr, & connaturalitèr ab ea dependeat, non tamen veluti à subiecto, omnis autè eductio habetur à subiecto, deniq; non fit dependentèr à forma, cum prius forma creetur, quæ prioritas facit, ut à forma nullam habeat dependentiam veluti à sustentante.

QUÆSTIO IV.

An in eodem composito naturali dentur plures formæ subordinatæ? seu, quod idem est, an datur forma corporeitatis?

I. **Quæstio** hæc inter celebriores & controversiores in Scholis realibus una est, & sensus ejus est, utrum in viventibus, præter animam, quæ est ultimata forma viventis, ratione cujus ponitur in determinata aliqua specie, datur adhuc alia forma substantialis, quæ sit incompleta adhuc & subordinata alteri, quæ vivens ultimatè constituit & complet; & in hoc sensu duplex est sententia è diametro sibi contraria, dico in hoc sensu, quæ olim fuit tertia aliqua Auctore Avicenna, quæ in omnibus omnino corporibus, sive compositis & mixtis, sive simplicibus, animatis & inanimatis ponebat aliquam formam Physicam, specie ab aliis distinctam, cujus munus erat, tribuere composito substantialitèr esse corporeum; sed hæc nunc omnibus odiosa sunt. Prima sententia, quæ nunc celebris est, negativa est Divi Thomæ 2. de Anima t. 4. Cajetani, Capreoli, Suarez, Averla & totius Scholæ Thomistarum, qui omnes uno ore negant, dari in viventibus formam subordinatam animæ, quæ sit corporeitatis. Altera sententia est, Affirmativa & Scoti 4. d. 11. q. 3. n. 29. Richardus F. Amandi Hiermann Physica.

Majornius, Ant. Andreas, Cavellus, Faber, Zabarella, Maftrius, Morifanus, Raguseus, Mercen. Pontius, uno verbo omnes Scotistæ & plures Recentiores, tum ex Jesuitis Dondinus, Conning, Tanner, Murcia, Lalemandetus, ita ut Comptonius fateatur, hæc sententiam maxime inter omnes invaluisse, ut proinde vel ex sinistro affectu & cavillandi libidine, vel ex inconsideratione dicat Arriaga disp. 3. Phys. Sect. 6. sub Sect. 1. Nullum in Hispania eam defendere, nec ex professo oppugnare, in Italia pauci in his partibus (id est Germaniæ) varissimi, in quibus ergò Scholæ, inquit Hispano supercilio, invaluit? Sed vel inconsideratè, vel invidiosè ista dixit, nam in duabus florentissimis Academiis, Salmanticensi & Complutensi, ipsa tuetur & defenditur doctrina Scoti, ut prior decreto veterit, ne Doctores sui aliquid extraneum sententiæ Scoti insererent; in Italia si vidisset Ticinum Patavium, & alias Universitates, ubiq; hujus sententiæ propugnatores & defensores deprehendisset, ita ut Bannes dicat 1. de Generat. q. 8. Quorquor Theologi & Physici, & Metaphysici sunt, contra Divum Thomam conjurasse, videntur; Maftrius verò clarè deducit Disp. 5. de generatione q. 3. a. 1. Ex quatuor Philosophicis Scholis Averroistarum, Thomistarum, Scotistarum, & Nominalium tres fere nostram sententiam sectantur, & petit Arriaga in quibus Scholis invaluit. Audiat etiam de hac opinione Thomas Argent. qui ait: Ita est opinio omnium Doctorum de Angliâ, & aliquorum Parisiensium, & tamen audeo dicere, eam non invaluisse, sed hæc paulò fufius, quam intenderam; ad rem ipsam progrediendo resolutivè respondeo ad quæstionem &

Dico: In viventibus datur forma subordinatæ, seu in animatis præter animam datur forma corporeitatis. Hæc est verè in Scholis celebris sententia, & apud Scotistas universalissimè recepta, & à pluribus aliis tam secularibus, quam Ecclesiasticis, ut patet ex paulò ante dictis.

II. Datur forma corporeitatis.

Probatur itaque Conclusio primò Authoritate Sanctorum Doctorum nostrorum; Divi Augustini tract. 49. in Joannem; ubi ait: Resuscitavit (Dominus) putentem Lazarum, sed tamen in putente cadavere, erat forma membrorum; & lib. de vera Religione cap. 11. Corpus habet aliquam speciem (id est formam) sine quâ corpus non est, & lib. 2. Soliloq. cap. 18. dicit: Corpus aliqua forma & specie continetur, quam si non haberet, corpus non esset, si veram (id est animatam) animus esset lib. de Immort. 8. ait: Corpori non potest accidere, ut etiam ea specie privetur, quâ corpus est. Item lib. 3. Trinit. cap. 2. inquit: Et certe in corpore humano, quædam moles carnis & forma species, & ordo; distinctioq; membrorum; & temperatio valetudinis; hoc corpus inspirata anima regit, eademq; rationalis; ergò materia prima non accipit esse corporis; carnis, &c; per animam rationalem; sed hoc esse ab aliquo alio habet; consequenter datur forma corporeitatis constituens materiam primò in

gradu corporis, quod inspirata anima postmodum regit, & vivificat. Et Divi Bernardi sermone 81. ubi ait: *Unde liquet nec vivo corpori id vivere esse, quod esse cum esse possit & minime vivere possit*; ergo ex mente Divi Bernardi corpus non accipit esse corporis per animam, quam in eodem sermone vocat vitam & rationem vivendi, & consequenter datur forma corporeitatis, quam non acquirit per animam; Et infra de compositione hominis ex anima & corpore loquens dicit: *Neg. enim unum simplex est quæq; harum, sed ex pluribus constans, & propterea non redigitur in nihilum, sed distat in partes, ut ad suum quodq; recurrat principium &c.* ergo in morte viventis cuiuscunq; non fit resolutio usq; ad materiam primam, sed manent adhuc partes, quæ ante fuerunt: ubi autem non fit resolutio usq; ad materiam primam, ibi datur forma corporeitatis; ergo ex mente S. Bernardi admittenda est etiam forma corporeitatis.

III. Probatur Conclusio secundo:

Authoritate Aristotelis, qui 2. de Anima cap. 1. ait: *Anima & corpus est animal* & 4. Ethicorum cap. 4. docet: *animam magis esse partem animalis, quam corpus*, sed hoc male ab Aristotele diceretur, si non daretur forma corporeitatis; ergo datur; probatur minor, quia si non est ulla, tunc in primo loco, tunc bis animam dixisset semel in se, & semel in toto corpore; in secundo loco quoq; errasset Philosophus, quia si corpus involvit animam, tunc non potest anima magis esse pars animalis, nisi sit magis animal se ipsa.

Ex his autoritatibus, tam Aristotelis, quam Sanctorum Patrum, desumo argumentum ad probandam Conclusionem ratione 1. In omnibus viventibus debet dari aliqua forma, quæ constituat & componat corpus veluti alteram partem viventis, sed hæc forma non potest esse anima; ergo præter animam debet alia forma admitti, quæ dicitur corporeitatis, quia corpus constituit: probatur mi. Si anima daret esse corpus in viventibus, deberet id etiam facere in homine, sed in homine hoc facere negant, ergo: probatur mi. Nullum spirituale potest alicui dare esse corporeum, sed anima hominis est spiritualis; ergo anima non potest dare esse corporeum; ergo nec in aliis; probatur major, quia nemo dat, quod non habet, sed anima nihil habet corporeum; ergo non potest etiam dare esse corporeum. Confirmatur primò: Anima rationalis non potest dare esse corporis Mathematici; ergo nec esse corporis Physici, ab omnimoda paritate: probatur ant. corpus Mathematicum debet necessarium esse quantum, sed anima non potest dare esse quantum, ergo. Confirmatur secundo: Nullus actus Physicus potest habere aliquid potentia Physicæ, sicut nec ulla potentia, aliquid actus Physici, sed anima est actus Physicus; ergo non potest aliquid habere potentia Physicæ, sed subjectum & corpus est potentia Physicæ; ergo anima nihil corporis habere potest.

Dices: Animam quidem nihil habere formaliter corporis, bene tamen virtualiter. Sed Contra: Nulla forma potest continere virtualiter sibi oppositum, & facere illud formaliter, sed corpus est formaliter oppositum spiritui; ergo anima non poterit continere illud; probatur ma. quia nihil potest subiecto tribuere dispositiones ad formas oppositas, verbi gratia, forma aquæ recepta in materia, non potest ei tribuere dispositionem ad ignem vel lapidem, ergo. Contra secundo: Si anima facit cum materia corpus, sive in se formaliter corporea, sive non, sequeretur, quòd in corpore humano quælibet pars deberet esse quodlibet, sed hoc est inconveniens; ergo probatur sequela, quòd caput deberent esse pedes, oculi, manus, aures, venter &c. ergo: probatur ant. ibi est aliquid, ubi eius est materia & forma, sed materia & forma capitis est in pede, & forma ac materia oculi in manibus; ergo sequeretur, quòd pes sit caput, oculi manus, ergo: probatur ant. in capite secundum Adversarios, non est aliud, quam materia prima & anima, sed materia prima & anima capitis est in pede, tanquam partes constituentes; ergo caput erit pes &c.

Dices: Organa in corpore humano non differre substantialiter, sed tantum accidentaliter ob diversitatem accidentium, sed Contra primò: Accidentia non constituunt per se aliquid totum Physicum, aliàs ubi cunq; essent accidentia, infallibiliter deberent esse composita Physica. Contra secundo: Illas, quæ non differunt nisi accidentaliter, non possunt producere effectus substantiales diversos ab illis, à quibus non nisi accidentaliter differunt, sed organa in corpore humano aliqua habent principium producendi aliquos effectus substantiales, quos non possunt producere alia; ergo non tantum accidentaliter, sed etiam substantialiter debent differre; probatur minor, quia vis generativa est in lumbis, ut nunc suppono, quæ non est in oculo, vis nutritiva est in carne, quæ non est in osse; ergo lumbi & oculus, potentia nutritiva & os debent differre non accidentaliter tantum, sed etiam substantialiter, sed non differunt per animam; ergo per aliam, quam dico esse formam corporeitatis.

Probatur Conclusio secundo:

In homine datur alia forma præter animam, sed talis alia non erit, quam forma corporeitatis; ergo datur talis; probatur ma. datur in homine aliquid, quod exigit primas qualitates, sed hoc non potest esse nisi aliqua forma substantialis; ergo: probatur major, cor in corpore humano exigit determinatum calorem, ponamus ut quinq; vel sex, sed ista exigentia non potest aliunde esse, quam à forma substantiali, ergo: probatur minor, tum quia materia non potest exigere istum calorem, & minus in tali, & determinato gradu, cum ipsa sit indifferens ad omnes qualitates & omnes earum gradus; tum quia nec

nec quantitas ob eandem indifferentiam: tum nec qualitas ulla, quia qualitas ad quam sequitur alia debet esse prior illa, sed in corde non potest assignari alia qualitas prior calore, quia ipsa est prima qualitas, nec dici potest, quod hoc exigant alii gradus caloris, quia tales vel sunt remissiores, vel intensiores, vel aequales: si sunt remissiores, non possunt exigere alios, quia nullum imperfectius exigit perfectius: si sunt intensiores, quia illi iam continentur in quocumque gradu majori caloris: si aequales, tunc debent esse in eo subiecto duae qualitates solo numero differentes, quod implicat. Nec denique anima potest hoc exigere, quia hoc debet fieri conjuncta, sed conjuncta non potest hoc exigere, quia tunc conjunctio praecederet cor, quod tamen dici nequit, quia supponitur, quod anima non possit informare nisi cor, & quod cor non possit esse sine calore. Deinde anima etiam non exigit calorem magis, quam alias qualitates, & minus in tam determinato gradu, quia informat plures partes, quae non sunt sic calidae; Neque dicas animam exigere tantum istos gradus quoad operationes, quia statim sequeretur, quod deficiente isto calore, deficerent tantum operationes, non vero informatio, quod est falsum.

VII. Probatur Conclusio tertio:

In corpore mortui, eadem manent numero accidentia, quae fuerant in vivo, ut patet; ergo manet idem subiectum; probatur aut. tum quia sicut ipsi fateantur Adversarii, accidentia non migrant de subiecto in subiectum, tum quia videmus, quod in mortuo eadem longitudo, latitudo, figura, albedo &c. eadem viriditas in ramo abscisso, eadem virtus in herba vivente & mortua seu arida, sed hoc est & falsum, si non maneret idem subiectum; ergo eadem accidentia sunt in vivo & mortuo; ergo ulterius etiam idem subiectum. Deinde quaero ab Adversariis, an vulnera & cicatrices, quae in occiso apparent, sint illa, quae fuerunt in vivo vel non? si secundum, quaero iterum, an si Titius Moevio influxisset duo vulnera lethalia, ex quibus Moevius paulo post moreretur, an Titius juramento coram legitimo iudice affirmare possit, se Moevio illa duo vulnera non influxisse, si sic, certe aperiretur aditus ad quaecumque latrocinia & homicidia perpetranda, absque eo quod puniri poterant, licet deprehendantur, imo ad iuramenta falsa facienda, quae sunt valde piarum aurium offensiva: si non poterit affirmare, se illa vulnera non influxisse; ergo remanent eadem vulnera in mortuo, quae erant in vivo, & consequenter, si manent eadem accidentia, manet etiam idem subiectum.

VIII. Dices: Non esse eadem accidentia, sed similia de novo producta, unde sensus, dum putat esse similia, decipitur. Sed Contra 1. Videtur contra sensum sanum esse, asserere, quod sensus decipiatur, cum nulla possit assignari ratio, quare dicatur decipi. Contra 2. Quia non est assignabilis causa productiva illorum

F. Amandi Hermann Physica.

accidentium, ergo: probatur aut. quia non est Titius interficiens, nec gladius penetrans, nec laqueus suffocans, &c. ergo; quod ulterius confirmatur ex ramo & pomo, in quo manent eadem prorsus qualitates, ut dulcedo, rubedo &c.

Dices: Ad introductionem formae corporeitatis, introduci etiam accidentia illa, nam in instanti quo animal moritur, sequitur forma cadaveris, quae dat iterum esse apparenter oculis, naribus, auribus & ad formam introductam illam, tunc causa universalis producit illa accidentia. Sed Contra videtur inconceptibile, quomodo natura tanto tempore laborare debeat, ut paulatim, & successivè introducat formam ossis, articularum cartilaginum, ad informationem & animam introducendam; ergo falsum erit, quod gignantur in instanti; dicere autem, quod causa universalis producat illam formam cadaveris, & omnia accidentia, est primò contra bonum Philosophum, quod illuc recurrat in effectibus quotidianis; deinde causa universalis non est magis determinata ad haec potius accidentia producenda, quam alia, nisi determinetur ab aliqua causa secunda particulari, quae tamen non est assignabilis.

Instabis: Determinari ad haec accidentia per accidentia similia, quae praeservant. Contrahi accidentia praesistentia determinarent ad similia producenda, semper in composito genito deberent esse eadem accidentia in genito, quae fuerunt in corrupto, quod tamen falsum est. Nec valet dicere, non semper debere esse accidentia similia, sed tantum quando illud genitum non petit dissimilia, non valet inquam, quia cadaver cum sit substantia distinctissima rationis ab homine, petit dissimilia accidentia, non minus quam ignis genitus ex ligno; ergo debent admitti eandem formam in genito, quae fuerat in corrupto.

Huc usque probavi conclusionem argumentis Philosophicis, probo nunc etiam Theologicis & Primò sic: Si non daretur forma corporeitatis in homine realiter distincta ab anima, sequeretur, quod corpus Christi in sepulchro non esset idem, quod de Virgine natum est, & sic idem corpus Christi vivum & mortuum, esset numero & specie distinctum, quia forma cadaveris distinguitur specie ab anima, sed hoc est contra Sanctos Patres Athanasium, Gregorium, Augustinum & signanter, D. Ambrosium sic loquentem, ut refertur dist. secunda de consecratione. *idem corpus est quod de Virgine sumptum, quod passum & sepultum, quod resurrexit & in caelum ascendit;* ergo probatur sequela, tunc non manet eadem substantia, quando non manet eadem forma substantialis, sed secundum Adversarios forma substantialis constitutiva corporis est sola anima, & haec non manet in sepulchro, ut fides docet; ergo nec manet idem corpus.

Aaa 2

Confir-

IX.

X.
Probatur
Conclusio
etiam
argumentis
Theologicis.

III.

Confirmatur, tum quia sequeretur, quod Corpus Christi vidisset corruptionem, Sacra Scriptura repugnante, quae dicit Psalmo 16. *Non dabit sanctum tuum videre corruptionem*, & Act. 2. *caro ejus corruptionem non vidit*: quia illud corrumpitur, quod in aliud compositum transit accedente nova forma substantiali & manente eadem materia, sed hoc in praesenti casu contingeret; ergo Corpus Christi vidisset corruptionem: tum quia sequeretur, quod aequo posset dici: Verbum assumpsisse montem vel lapidem, sicut dicitur, quod sustentaverit formam corporeitatis; probatur sequela, quia cadaver in tantum differt a natura humana, quantum differt mons vel lapis, cum aliam & aliam aequo habeat formam substantialem, & tantummodo in materia communicent, quae omnia sunt absurda.

XI.

Dices: Corpus Christi vivum, mortuum, & sepultum mansisse idem non formaliter, seu quoad formam, quia mortuum habuit formam cadaveris, sed supposititaliter, quatenus illud corpus, quod fuit sepultum, suppositabatur eadem supposititalitate verbi aeterni, qua suppositabatur corpus vivum Christi, quod erat natum de Virgine. **Sed Contra 1.** Si verbum assumeret aliam naturam humanam, non posset dici, simpliciter idem Christus, qui defacto est, nec posset dici simpliciter, quod habeat eandem humanitatem, aut animam, aut idem corpus, & tamen supposititaliter posset dici idem; ergo, ut dicatur idem corpus Christi sepultum, quod fuit natum, non sufficit, dicere esse idem supposititaliter. **Contra 2.** Falsum est, illud corpus, quod fuit sepultum, fuisse assumptum a verbo; ergo non esset idem supposititaliter cum corpore, quod fuit natum de Virgine: probatur autem, quia verbum defacto non assumpsit, nisi humanitatem Christi & spectantia ad illam, vel tanquam partes, vel tanquam proprietates, vel tanquam accidentia, sed illud corpus sepultum, & constitutum per formam cadaveris, non spectabat ad humanitatem Christi nulla ratione. **Contra 3.** Quod verbum Divinum assumpsit, nunquam divisit; ergo si assumpsit formam cadaveris, illam non divisit, & consequenter Christus adhuc habet formam cadaveris, quod est inauditum.

XII.

Probatur Conclusio altero argumento Theologico: Si in triduo mortis Christi aliquis Discipulorum consecrasset panem, posuisset sub illis speciebus corpus Christi; sed hoc esset falsum, si corpus non diceret formam substantialem distinctam ab anima, ergo: probatur minor, quia non poneretur tunc corpus, quatenus est constitutum per animam, quia alias reduceretur Christus consecratione ad vitam; ergo quatenus corpus est constitutum per aliam formam, sed non est alia quam forma corporeitatis.

XIII.

Dices: In illo casu poni corpus in quantum est constitutum per accidentia. **Sed Contra:** Illud corpus, quod per consecrationem sub speciebus ponitur, debet esse substantiale: hoc autem non esset substantiale, sed acciden-

talē, ergo. Deinde corpus hinc positum, deberet constituere iterum Christum hominem cum anima, sed accidentia non possunt constituere cum anima hominem, ergo.

Probatur tertiò Conclusio, XIV.

ex Theologico principio, praescindendo a priori casu de triduo mortis Christi, sic: secundum Concilium Trident. Sess. 13. cap. 3. Per verba consecrationis panis ponitur tantummodo corpus Christi per se, & anima solummodo per concomitantiam, verba Concilii sunt: *sed corpus quidem sub specie panis, & sanguinem sub vini specie ex vi verborum; ipsam autem corpus sub specie vini, & sanguinem sub specie panis, animamq; sub utraq; vi naturalium connexionis & concomitantiae, qua partes Christi Domini, qui jam ex mortuis resurrexit, non amplius moriturus, inter se copulantur: sed haec Sacro Sancti Concilii definitio, & determinatio vera non esset, neq; de fide, si corpus constitueretur per animam & non potius per aliam formam, ergo: probatur minor, quia tunc deberet anima poni vi verborum sub specie panis, sed non poneretur; ergo definitio non esset vera: probatur sequela, quia vi verborum sub specie panis poni debet, quidquid ingreditur formalem constitutionem corporis, sed anima secundum ipsos ingreditur formalem constitutionem; ergo vi verborum deberet ibi poni.*

Dices 1. Animam poni sub speciebus XV.

panis, non quatenus dicit rationem formalem viventis aut animalis, sed tantum in quantum tribuit gradum Metaphysicum corpori; sed Contra Concilium Tridentinum dicit: *ibi animam poni sub specie panis propter unionem partium inter se, ut legitur patet, sed quatenus tribuit gradum Metaphysicum corporis, non est unita, sed identificata, ergo.*

Dices 2. Per corpus in Concilio XVI.

signatum intelligi materiam primam, non vero aliquam aliam substantiam; sed Contra: Illud ponitur sub speciebus panis; quod ex Maria Virgine natum est, sed materia prima non est nata ex Maria Virgine; ergo nec materia poterit dici poni illuc. Deinde corpus Christi fuit corruptibile, materia autem non est, ergo. **Sed Principaliter in contra**

Opponitur Autoritas tum S. Ang. XVII.

lib. Immort. anim. 15. & 16. ubi ait: *Speciem corpori per animam tribuit. Item corpus nullum fit nisi accipiendo per animam speciem, tum Aristotelis 7. Met. t. 35. ubi ait: oculum & carnem mortuam esse aequivoce carnem & oculum. Item 2. Gen. cap. 1. inquit: Non enim est facies, nisi animam hominis habeat, neq; caro, sed corrupta aequivocatione dicitur caro, aut facies perinde quasi lapidea, vel lignea facta esse.* Sed hoc esset falsum, si eadem forma post mortem maneret, quae erat in vivo; ergo non datur talis forma. **Resp. Ad D. August.** illum quidem ibi sic sensisse, verum tamen totum hoc

hoc retrahavit, nam lib. 1. *Retrahitur*, cap. 7. eadem repetens ait: *Hoc totum prosum temere dictum est.* Ad Aristotelem, nihil aliud velle, quam carnem & oculum, in quantum considerantur ut instrumenta animae; post mortem esse tantum æquivocè talia instrumenta, non verò voluit, quòd considerata secundum se à vita præscindendo, & morte sint æquivocè talia, & hanc Responsionem manifestè colligit Regius ex Philosopho 4. Met. ult. ubi ait: carnem mortuam esse æquivocè carnem, quia illa propriè dicitur caro, quæ potest facere opus carnis, id est, quæ appositum nutrimentum, in carnem sibi similem, convertere potest, quod nequit caro mortua.

Instatur: Nihil potest esse propriè caro, nisi quod est constitutum per formam carnis, nec corpus nisi constitutum per formam corporis, etiam secundum esse & non quoad operari, sed anima est tantum forma corporis & carnis, ergò ea separata non poterit aliquid dici propriè caro, sed tantum æquivocè, probatur minor: quia secundum eundem Philosophum 2. de Anima cap. 1. *Anima est actus primus corporis nisi alia potentia vitam habentis*, ergò anima est tantum forma carnis, quia actu primo nullus est prior, anima autem est actus primus, ergò non est alius prior & consequenter, si non fuerit anima, non poterit etiam secundum esse habere propriè corpus vel facies. *R.* concedendo ma. & distinguendo mi. anima est forma carnis vel corporis, in quantum sunt instrumenta ad exercendas suas operationes, concedo mi. præscindendo à ratione instrumentorum nego mi. & consequentiam, Itaque caro & corpus organicum dupliciter considerari potest, primò absolute & in se cum illa diversitate partium inter se, secundò in quantum sunt instrumenta ad exercenda munia vitæ, & licet sit ejus forma in hac posteriori acceptione, non est tamen in priori, quia cum hæc sit homogenea & uniformis, non potest tot, tamquè diversa esse dare, qualia sunt esse carnis, ossis, nervi, &c. Sed

Urgetur: Nec Forma corporeitatis potest dare tam diversa esse, qualia sunt carnis, ossis, nervi &c. ergò nulla solutio: probatur ant. quia illa forma est una specie, tam bene ac anima rationalis, ergò. *R.* negando ant. cum sua probatione, quia forma corporeitatis non est una specie, si enim esset, tunc urgeret bene replicata, sed est potius congeries illa formarum substantialium carnis, ossis & nervi, singulæ enim partes heterogeneæ habent suas partiales formas, ita ut forma totius corporis aliud non importet nisi congeriem omnium formarum partialium.

Arguitur: Ex ratione 1. Cum D. Thomas 1. p. q. 67. a. 4. Unius rei unicum est esse, ergò etiam unica tantum forma: probatur consequentia, quia forma est quæ dat esse, ergò si ens erit unum, unam tantum debet habere formam, & si plures habuerit, non habebit unum esse. *R.* dist. 1. consequens, una forma completa & adæquata, ac non ulterius subordinata, concedo consequentiam, subordinata, nego consequentiam & similiter dist. ultimum consequens, si haberet plures formas, non esset

unum ens, si essent plures non subordinatæ concedo consequentiam, subordinatæ nego consequentiam.

Instatur: Non potest fieri aliquid unum ex pluribus formis si sint subordinatæ, siue non, ergò nulla solutio: probatur ant. quia per primam formam res constitueretur in suo esse, ergò per alteram non posset constitui aliquid unum; probatur consequentia, quia quod advenit enti in actu, constituit unum per accidens, ergò non constitueret unum per se, sed unum per accidens, quod falsum est. *R.* negando ant. cujus probationem distinguo, constitueretur in suo esse completo & ultimo, nego incompleto & non ultimo, concedo ant. & nego consequentiam, similiter distinguo consequentiam probationem, quod advenit enti in actu ultimè completo, concedo ant. non ultimè completo, nego ant. Itaque totum constitutum ex materia & forma corporeitatis est ens incompletum, quod ulterius compleri potest per animam.

Urgetur: Si illud totum ex materia & forma corporeitatis constitutum esset incompletum, non posset naturaliter existere sine anima, sed hoc est falsum, ergò. probatur sequela, idè materia prima non potest naturaliter existere sine forma, quia est incompleta, ergò à pari. *R.* negando sequelam cum sua probatione, ratio disparitatis est, quia materia prima semper est legitime disposita ad recipiendam formam quamcunquè, corpus autem non est semper sic dispositum ad recipiendam animam. Deinde ex eo quòd sit incompleta, non licet statim inferre, ergò non potest existere sine alio, quia etiam anima est incompleta, & tamen rationalis existere potest sine corpore. Deniquè alia & potissima disparitas est, quòd materia prima sit pura potentia subjectiva, nullum includens omnino actum informantem, corpus verò, licet etiam sit potentia subjectiva ad animam, attamen etiam includit aliquem actum informantem, licet incompletum & imperfectum, talis autem potentia subjectiva citius potest existere sine alia ulteriori & adæquata forma, quam potentia, quæ nullum actum includit Physicum. Sed iisdem quodammodo inhærendo principiis.

Arguitur 2. Si daretur aliqua forma corporeitatis, quæ sic posset existere sine anima tanquam sua ultima & adæquata forma, sequeretur quòd defecto à parte rei, & non tantum per operationem intellectus daretur individuum genericum, seu vagum quod sub nulla specie substantiæ contineretur, sed hoc est impossibile & contra dicta in Logica, ergò; probatur ma. quia illud compositum ex materia prima & forma corporeitatis, est individuum corporis, quod est genus in prædicamento substantiæ, & tamen non est sub ulla specie infima, quia non includit formam ultimam, quæ constitueret in esse specifico. *R.* negando sequelam Majoris, cum probationis ma. Quia individuum contentum sub genere substantiæ, seu sub corpore, de prædicamento substantiæ in linea recta debet esse Physicè completum, & includere formam specificam ultimam, illud autem

XIX. Secundum.

tum corpus, de quo hic est sermo, est Physicè incompletum, non includens formam ultimò specificativam.

Instatur: Illud corpus continet totam essentiam corporis de prædicamento substantiæ, ergò est Physicè completum & consequenter nulla solutio: probatur ant. quia ad illud corpus non requiritur essentialitèr, nisi quòd sit compositum ex materia & forma substantiæ, vel quòd sit substantia per se existens, sed compositum ex materia & forma corporeitatis est tale, ergò. R. negando ant. ad probationem nego ma. quia ulterius requiritur, quòd sit Physicè completum, seu quòd constet ex materia & forma, ultima Physica vel ultimè completiva Physicè, qualis non est forma corporeitatis. Sed

Urgetur: Forma Corporeitatis non potest contineri sub communi ratione formæ substantialis, quin sit in aliqua ultima specie formæ substantialis, ergò compositum ex tali forma & materia erit sub aliqua specie ultima, & consequenter sub specie completa, vel si hoc non, tunc dicendum, quòd sit sub nulla, & consequenter stabit argumentum, quòd dabitur in dividuum genericum & vagum. R. dist. primum consequens, erit sub aliqua specie substantiæ corporeæ ultimè completæ, nego consequentiam, incompletæ concedo. Itaque cum materia prima & anima rationalis, etiam secundum ipsos Adversarios sint aliquo modo in aliqua specie substantiæ incompletæ, idem dicendum est de illo composito ex materia & corporeitatis forma, nec ex hoc aliquid absurdum inferri potest, quàm quòd in generatione naturali viventis introducantur duæ formæ substantiales vel duo composita, aut duæ mutationes, quia hoc est necessarium ad salvandum diversà constituentia, constituta, & diversas mutationes, quæ sunt completæ & perfectæ, sed incompletæ & imperfectæ.

XX.
Tertium ex
Philosopho.

Arguitur 3. Argumento desumpto ex Philosopho secundum quem, subjectum generationis in hoc distinguitur à subjectis aliarum mutationum, quòd subjectum generationis sit ens in potentia, aliarum verò ens in actu, sed compositum ex materia prima & forma corporeitatis est ens in actu, quia habet formam, ergò non poterit esse subjectum generationis. Resp. permittendo transire majorem dist. mi. Compositum ex materia & forma est ens in actu ultimè completivo, nego mi. non ultimè completivo, concedo mi. & nego consequentiam. Itaque pro intelligentia solutionis datæ notandum, quòd aliquid in potentia dupliciter dici possit, primò in pura potentia, ita ut nullum habeat actum informantem: secundò in potentia non pura, sic quòd habeat aliquem actum, & tamen adhuc sit capax alterius actus ultimè completivi in suo genere, similiter dupliciter potest aliquid dici in actu primò, quòd habeat aliquem actum non ultimè completivum, secundò quòd habeat aliquem actum ultimè completivum, Philosophus autem dixit, de ente in actu in prima acceptione, non verò in secunda.

Instatur: Secundum Philosophum 1. de generatione l. 14. *Generatio est mutatio totius in totum nullo sensibili manente, sed compositum ex materia prima & forma corporeitatis, est ens in actu sensibile, ergò tale non potest esse subjectum generationis.* Confirmatur, quia è contra Corruptio, est delitio totius substantiæ, ergò nullum ens manet in actu sive ultimè completivo, sive non, & consequenter subjectum generationis est ens in potentia, & nullo modo in actu. R. 1. Philosophum tantum loqui de generatione inanimatorum; nam de his dictum suum exemplificat Aristoteles, de aqua, quando convertitur in ignem, vel aërem, vel aërem in ignem, & è contra. R. 2. magè ad propositum, quòd tantum velit Generationem esse mutationem totius in totum, id est, generationem totalem & ultimè completivam, non verò partialem & inadæquatam. Ad confirmationem dico, corruptionem esse delitioem totius substantiæ cathegorematicè sumptæ, seu terciæ entitatis ex corpore & anima, non verò totius substantiæ syncathegorematicè sumptæ, seu pro singulis partibus, alioquin deberet etiam desinere materia prima, quòd falsum est.

Urgetur Contra ultimam solutionem: si maneret aliqua pars vel aliquod ens in actu, sequeretur fieri corruptionem substantialem sine generatione substantiæ, sed hoc est contra Aristotelem, ergò; probatur mi. quia secundum ipsum generatio unius est corruptio alterius, ergò etiam corruptio unius est generatio alterius, ergò est contra Philosophum, dari corruptionem substantialem sine generatione substantiæ. R. dist. ma. Corruptionem totalem, nego ma. corruptionem partialem; concedo ma. quando autem moritur homo, non est corruptio totalis, sed partialis; ad probationem minoris R. dist. ant. Generatio unius est corruptio alterius, mediatè vel immediatè transcat ant. immediatè semper nego ant. Quia quando producitur forma corporeitatis, destruitur forma, quæ præcessit in materia, quando autem producitur anima, non est necesse, quòd aliquid immediatè corrumpatur, cum anima sit composibilis cum forma corporeitatis, unde potius tunc tantum aliquid destrui debet, quando posterior forma imposibilis est cum priori, similiter respondeo ad primum consequens, non est etenim necesse, ut immediatè in corruptione aliqua nova forma introducat, sed sufficit, quòd mediatè. Imò illud axioma Philosophi non est universalitèr verum, quòd generatio unius sit corruptio alterius: quia dantur multæ generationes accidentales, quas tamen non concomitatur corruptio, ut patet, dum generatur lux in aëre, species in medio, scientia in intellectu &c. Sed quemadmodum conclusionem nostram probavi etiam argumentis Theologicis, ita pariter

Arguitur 4. In contra argumento Theologico: Si daretur forma corporeitatis totalis in toto homine & partialis in lingulis membris, & organis corporis humani, sequeretur, quòd aliquid naturæ humanæ non esset redemptum à Verbo, sed hoc asserere est inconveniens.

conueniens, ergo; probatur sequela: quia secundum D. Damascenum lib. 3. de fide cap. 25. nihil est assumptum, quod non est curatum, nec curatum, quod non est assumptum, ut passim circumfertur: sed aliqua forma partialis naturae humanae non sunt assumptae, ergo; probatur minor, quia illae formae partiales, quibus distinguitur sexus foemineus a masculino, non sunt assumptae, ergo. R. Primò, retorquendo argumentum, secundum Adversarios: Formae partiales non sunt aliud quam materia & accidentia, sed Verbum non assumpsit illa accidentia, quibus foemina distinguitur à Viro, ergo aliquid in natura humana est, quod non est curatum, quia materia & accidentia illa non sunt assumpta. R. negando sequelam ad probationem ex diuo Damasceno dist. ma. nihil est curatum, quod non est assumptum, curatione sanctitatis substantialis, concedo maiorem, curatione sanctitatis meritoriae, nego maiorem, & distinguo similiter minorem & nego consequentiam. Itaque verum est quidem, quod substantialiter nihil sit per Deitatem sanctificationem & curatum, nisi quod est assumptum, nihilominus curatione redemptionis non consistit in illa sanctitate, alioquin si Verbum assumpsisset naturam humanam & eam ad caelos transfuisset, iam fuisset redemptio perfecta contra Apostolum ad Hebraeos 9. ubi ait: *Sine sanguinis effusione non fit remissio*: quare Remedium & curatio potius in meritis Christi consistit, quae sufficiunt omnibus illis, quibus applicantur: ita quod si pro Angelis fuissent applicata, eis etiam profuissent, & sic patet, magis prodesse mulieribus, cum ipsis pariter sint applicata. Omitto plures alias replicas & objectiones, quae apud Auctores passim videri possunt.

Quaeres: Utrum partes heterogeneae viventium constant formis partialibus diversae rationis essentialis, unam formam totalem, quae corporeitatis dicitur, integrantibus? R. cum Doct. loc. cit. Affirmative, Ratio est, quia in vivente sunt partes diversae rationis, ut caro, ossa, nervi, &c. quae habent diversas qualitates sibi connaturales, nam caro est mollis, os durum &c. ergo illae constant formis partialibus diversae rationis, quia non potest ostendi ratio, quare tales qualitates convenirent illis diversis partibus, nisi quatenus partes illae diversis formis partialibus exigentibus, tales vel tales qualitates, ideo enim colligimus defecto distinctionem specificam substantialem, quia videmus aliquas qualitates convenire huic & non alteri, alias quaero quomodo aliquis sciat lapidem non esse aurum? lac non esse vinum? &c.

QUESTIO V.

Utrum dua formae substantiales non subordinatae possint esse in eadem materia?

Sicut praeterita quaestione per formas subordinatas intellexi eas, quarum altera altera indiget, ita ut sine ea nequeat habere aliquas operationes, quas cum ea habere posset, & quarum una aliam supponit tanquam constitutum physicum sui immediati subiecti, ita

per formas non subordinatas intelligo eas, quae ita sunt completae, ut non indigeant se invicem ad aliquas operationes, nec una alteram supponat tanquam subiectum suum, aut subiecti sui constitutum, adeo ut si simul reperiantur in eodem subiecto, neutra ad operationem alterius concurreret, ut sunt formae ignis, aquae, ligni, de formis etenim substantialibus tantummodo agitur quaestio: de accidentalibus enim nullum est dubium, in qua materia non modo cum illis, qui extra scholam Scoti sunt, sed etiam inter domesticos magna controversitur alteratione, nam plures partem negativam tuentur, alii contra affirmativam, omnibus Scotum pro patrocinio & tutela citantibus: Unde in rei veritate Triplex circa hanc quaestionem est sententia, Prima est Arriagae asserentis disp. 3. Phys. asserentis: de potentia ordinaria plures formas substantiales posse esse simul, dummodo non exigant contrarias dispositiones. Secunda Thomistarum, Lorcae, Compluten. post Divum Thomam putantes, plures formas supernaturaliter nec posse esse simul. Tertia est communior inter Scotistas, qui dicunt supernaturaliter id non implicare, quid ego sim approbaturus, mox patebit, interim

DICO I. Duae formae substantiales non subordinatae, naturaliter nequeunt esse simul in eadem materia. Haec est communior, contra Arriagam.

II. Naturaliter dua formae nequeunt esse simul.

Probatur Conclusio primò,

Quia nulla aliqua causa potest habere simul duos effectus adequatos, sed materia causa est sustentativa, &eductiva formarum, ergo non potest habere simul duas, quia quaelibet ipsarum est effectus adequatus; probatur ma. à paritate aliarum causarum, quia efficiens non potest producere duo simul, quorum quodlibet ipsi sit adequatum, similiter finis non potest eundem movere ad applicandum bis media.

Dices: In hoc argumento peti principium, quia in quaestione versatur, an una forma sit adequata materiae, ita ut non possit habere aliam simul, ergo nihil probat. Resp. negando ant. Quia inde deducitur, quamlibet formam esse adequatam materiae, quia non potest esse sine omni forma, unde quia materia abhorret esse sine forma, sicut natura abhorret esse locum sine locato, unde sicut nullus locus est ex parte tantum plenus corpore, sed totaliter, ita etiam materia non est plena forma ex parte, sed adequatae, itaque quaelibet forma erit adequata materiae. Sed

Probatur Conclusio secundò

ab Experientia, optima rerum magistra, qua videmus, quod ad introductionem unius formae expellatur alia, nam quando terra vertitur in gramen, non amplius est terra, & cum gramen vertitur in sanguinem animalis, non amplius est gramen & sic de caeteris. Verumtamen

Arguitur: Experientiam quoque esse in contrarium, nam in primis quando dua formae succedunt sibi invicem, verbi gratia, forma ignis formae ligni, secunda expellit priorem, ergo est simul cum illa: quia non potest esse

III.

IV.

V. Argumentum in contrarium.